

מ"ת 2223/08/16 - מדינת ישראל נגד ק ס י, ר י, אגם אברהם, אביעד מסיכה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 2223-08-16 מדינת ישראל נ' י (עציר) ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	1. ק ס י (עציר) 2. ר י (עציר) 3. אגם אברהם (עציר) 4. אביעד מסיכה (עציר)

החלטה (בנוגע למשיבה 1)

במוקד הדיון ניצבת השאלה האם ראוי להורות על תנאי שחרור או מעצר בפיקוח אלקטרוני שפגיעתם בחירות המשיבה פחותה.

רקע

כתב האישום בעניינה של המשיבה מייחס לה וליתרת המשיבים עבירות של קשירת קשר לפשע ושווד מזוין בצוותא, לפי סעיפים 499 ו-402(ב), בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.

על פי עובדות כתב האישום, בסמוך ליום 17.7.16, קשרה המשיבה קשר עם יתרת המשיבים, כשהמשיב 2 הוא בנה, לשדוד אזרח הודי השוהה בישראל לצרכי עבודה כמטפל סיעודי. עובר לאירוע המיוחס למשיבה, התגורר המתלונן בדירתה, הוא חיפש עבודה בתחום הסיעוד והמשיבה ביקשה לסייע לו ואף לחדש עבורו את אשרת השהייה בישראל למטרת העבודה.

בהתאם לקשר, נסעו המשיבים ביחד עם המתלונן לנתניה, באמתלה כי עליו להיפגש עם מעסיק פוטנציאלי. כאשר הגיעו סמוך לחוף פולג, הורתה המשיבה למשיב 4 שנהג ברכב, לעצור. אז יצאה המשיבה מהרכב והורתה למתלונן לצאת אף הוא וללכת עם המשיבים 2-3, בתואנה כי עליו להיפגש עם בני משפחת המעסיק הפוטנציאלי בבית מלון בסביבה. המתלונן יצא מהרכב ועמו כספו, דרכונו, שני טלפונים ותכשיטים ארוזים בתיק קטן. אל המתלונן הצטרפו המשיבים 2-3 כשהם מצוידים בתרסיס גז מדמיע השייך למשיב 4 ובסכין מתקפלת אותה נשא המשיב 3. המשיבה חזרה

לרכב והמתינה ביחד עם המשיב 4 לשובם של המשיבים 2-3. אלו התרחקו מהרכב עם המתלון ואז תקפו אותו, דחפו אותו, בעטו בו עד שנפל והמשיב 3 ריסס את עיניו בגז המדמיע, חתך אותו בידו, הצמיד סכין לצווארו ואיים עליו כי יהרוג אותו אם לא ייתן להם את רכשו. במקביל, משך המשיב 2 בכוח את תיקו האישי של המתלון, בעט בו והורה למשיב 3 לקחת את הטלפון הנייד מכיסו של המתלון. הלה הוציא בכוח את הטלפון מכיס המתלון ובעט בו. בעודו פצוע, הותירו המשיבים 2-3 את המתלון במקום ושבּו לרכב עם שללם.

בהמשך, החליפו המשיבים את הרכב ששימש אותם לצרכי השוד ולא שבו ללון בביתם. למחרת, הסיע המשיב 4 את המשיבה למעבר הגבול לירדן שם יצאה מהארץ, בעוד המשיבים 2-3 הסתתרו בדירת מסתור ששכרו בחיפה ולא התייצבו בתחנת המשטרה על אף שידעו כי הם מבוקשים לחקירה.

בהחלטת בית המשפט מיום 8.8.16, צוין כי עובדות כתב האישום מצביעות על חומרת העבירות והנסיבות החמורות בהן בוצעו. הודגש כי המעשים הלכאוריים הנם קשים ואכזריים וכי על פניו, נחזה כי המעשה תוכנן בקפידה, בוצע על פי התכנון ולאחריו פעלו המשיבים לטשטוש עקבותיהם. המשיבה עשתה כן באמצעות נסיעה לירדן, ממנה שבה בתאריך 23.7.16, המשיבים 2-3 - הסתתרו ונעצרו בתאריך 26.7.16 והמשיב 4 נעצר בתאריך 19.7.16.

על-פי החלטה מיום 5.9.16, נעצרו המשיבים 2-3 עד לתום ההליכים בעניינם. הדיון בעניינו של המשיב 4 נדחה תוך הסכמה למעצר ביניים.

המשיבה לא חלקה על קיומן של ראיות לכאורה ולכן נדרשתי לבחינת עילת המעצר וחלופות מעצר.

שני תסקירי שירות מבחן הוגשו ביחס למשיבה ומשניהם לא עולה המלצה לשחררה ממעצר ממש.

מתסקיר שירות המבחן מיום 25.9.16, עולה כי המשיבה תופסת עצמה כקרבת של בנה, עליו הטילה את האחריות למצבה, תוך תיאורו כצעיר שגילה בעייתיות ודפוסים אלימים והתמכרותיים עוד מילדותו. שירות המבחן התרשם כי המשיבה עסוקה בצרכיה ובדרכים להשיגם, אף תוך שימוש במנגנוני תחכום ובמניפולציות. המשיבה נמנעה מלהתייחס באופן מעמיק למעשים המיוחסים לה ולחלקה בהם, תוך ניסיון להציג עצמה כחסרת אונים וחלשה, באופן מגמתי ועל מנת להיטיב את תנאי מעצרה.

אשר למפקחים המוצעים, שירות המבחן התרשם כי מר א י, בעלה לשעבר של המשיבה, לא יוכל להוות מפקח סמכותי ואפקטיבי בנסיבות העניין. צוין כי מר י התקשה להתייחס לבעייתיות במצבה של המשיבה ולצורך בהצבת גבולות עבורה, תוך תיאור עמדה המזדהה עמה בדבר היותה קרבת של התנהלות בעייתית מצד בנם הבכור, אותו תיאר כבעייתי. שירות המבחן התרשם כי הקשר בין מר י למשיבה מאופיין בתלות ובמחויבות הדדית ומשפחתית גבוהה, המתעצמת נוכח היותם חסרי מערכת תמיכה בארץ. מכל אלו, הסיק שירות המבחן כי מר י יתקשה בהצבת גבולות ובהתנהלות סמכותית כלפי המשיבה וכן יתקשה לדווח על הפרות במידה שיתרחשו. אשר למר מאיר מרום, שהוצע כמפקח נוסף, מסר שירות המבחן כי משיחה עמו התברר שיתקשה ליטול על עצמו את המחויבות הנדרשת ויוכל לסייע באופן נקודתי ומזדמן בלבד.

מר י נחקר לפניי לפרוטוקול הדיון ונוכח שמסר דברים שונים מהתרשמות שירות המבחן, הוריתי על הגשת תסקיר משלים. כמו כן, ביקשתי לבחון את האפשרות לעבות את הפיקוח האנושי המוצע באמצעות פיקוח אלקטרוני. בהתאם לכך, הוריתי אף על הגשת חוות דעת התכנות מאת מנהלת הפיקוח האלקטרוני אשר למקום המעצר המוצע.

מתסקירו המשלים של שירות המבחן מיום 26.10.16, עולה כי מערך הפיקוח האנושי המוצע, בדמות מר י, איננו

מספק. שירות המבחן שב והתרשם כי המפקח המוצע אינו מהווה גורם מארגן בחייה של המשיבה, אשר ביכולתו לזהות סיכון ולצמצמו. הובהר כי מדובר במפקח יחיד, הורה ל-3 קטנים, שלא ברור כיצד יתמודד עם מלאכת הפיקוח בצירוף מטלותיו השוטפות הכוללות טיפול בבית ובילדים. עוד צוין, כי מדובר בקשר זוגי מורכב וחסר יציבות למשך שנים, כשלא ברורה יכולתם של המשיבה והמפקח לשהות בתנאים לוחצים של איזוק אלקטרוני לאורך זמן ולא ברורה יכולתה של המשיבה לקבל את סמכותו. שירות המבחן הוסיף והתרשם כי שהותם של המשיבה והמפקח עלולה ליצור דינמיקה מורכבת ובעייתית אשר יכולה להוות גורם מגביר סיכון, בהתחשב במצבה של המשיבה. אשר לפיקוח אלקטרוני, שירות המבחן ציין כי מלבד יכולתו של מערך הפיקוח האלקטרוני לספק אינדיקציה על הפרת תנאי המעצר, אין בו, לכשעצמו, כדי ליתן מענה הרתעתי ומניעתי בעניינה של המשיבה. לאור התרשמותו מהעדר מערך פיקוח אנושי ראוי, המליץ שירות המבחן שלא להורות על מעצרה של המשיבה בפיקוח אלקטרוני.

מחוות הדעת של מנהלת הפיקוח האלקטרוני, עולה כי קיימת מניעה ליישום פיקוח בכתובת המעצר המוצעת, עקב קיומו של שעון חשמל מסוג "טוקמן", להבדיל מחיבור ישיר, כנדרש.

טענות הצדדים

ב"כ המשיבה טען כי יש לאשר את חלופת המעצר שהוצעה מטעמה, על אף התרשמות שירות המבחן. הסנגור הדגיש כי המניעה שצוינה על ידי מנהלת הפיקוח האלקטרוני, ניתנת לאיון על ידי התחייבותה של המשיבה כי היתרה בחשבון הטוקמן של החשמל לא תפחת מסכום של 100 ₪ בכל נקודת זמן. הסנגור סבור כי לא יתכן שאדם ימצא במעצר ממש במקום במעצר בפיקוח אלקטרוני, אך בשל חסרון כיס וכי הדרישה לקיומו של חשבון חשמל רגיל, להבדיל מחשבון טוקמן, איננה מעוגנת בלשון החוק. הסנגור הוסיף וטען, כי מר י יכול לשהות עם המשיבה במשך 24 שעות ואחד מילדיהם שגילו נוסק ל-18 שנים יוכל לסייע במלאכת הפיקוח בעצמו, או לחילופין לסייע במטלות הבית השוטפות. הסנגור הפנה לאסמכתאות בתימוכין בטענותיו והדגיש כי המפקח המוצע הוא אדם אחראי ורציני. עוד הודגש כי המשיבה נעדרת עבר פלילי וכי היא נכה בשיעור של 100% עקב מחלקת הקרומבופיליה ממנה היא סובלת, כי בעברה 3 אירועים מוחיים, כי היא מטופלת תרופתית באופן קבוע, עוברת בדיקות דם באופן תדיר ונמצאת בדחק של ממש בבית המעצר, מקום בו היא חווה גם סיוטים. הסנגור הוסיף וטען, כי המשיבה הייתה קרבת למעשה קשה בעברה והודגש, כי מלבד המפקח המוצע, אין למשיבה בני משפחה נוספים בארץ ואין מי שיתמוך בה.

המבקשת, מנגד, טענה כי אין להעדיף את מעצרה של המשיבה בפיקוח אלקטרוני, או בחלופה שהוצעה בפיקוחו של מר י. לדידה של המבקשת, לא ניתן לתת במשיבה את האמון הבסיסי הנדרש לשם שחרורה לחלופת מעצר או לעצרה בפיקוח אלקטרוני. המבקשת הדגישה כי הפיקוח האלקטרוני אינו מונע יציאה ממקום המעצר ואילו תפקידו של המפקח הוא להוות גורם סמכותי שיש בידו לסייע לאכיפת תנאי המעצר באופן אפקטיבי. במקרה הנדון, סבורה המשיבה כי המפקח המוצע לא יוכל לשמש כמפקח אפקטיבי שיש ביכולתו לאיון את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיבה, הנלמדת מנסיבותיו של כתב האישום.

דין והכרעה

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובתסקירי שירות המבחן ולאחר שהתרשמתי ממכלול נסיבות המעשה והעושה, הגעתי לכלל מסקנה כי לא ניתן, בשלב זה, להורות על שחרור המשיבה לחלופת מעצר ביתית, או להעבירה למעצר בפיקוח אלקטרוני. על אף דבריו של מר י לפרוטוקול הדיון בכל הקשור ליכולתו לשמש כמפקח יחיד, התרשמתי כי מערך הפיקוח המוצע אינו מהווה מענה מפחית סיכון ברמה הנדרשת לשלב זה וכהתרשמות שירות המבחן, הוא יתקשה להציב

בעבור המשיבה גבולות סמכותיים ואפקטיביים לאורך זמן, כנדרש.

המסוכנות הנשקפת מהמשיבה נלמדת, בראש ובראשונה, מנסיבות העבירות המיוחסות לה. נסיבות אלו מאופיינות באלימות חמורה שלוותה בשימוש בסכין ובגז מדמיע, תוך השתתפותם של מספר תוקפים בו זמנית ובתכנון מוקדם שכלל הצטיידות באמצעים המתוארים. על נסיבות אלו, קיים הכלל הקובע כי: **"כאשר מיוחסות לחשודים עבירות המאופיינות באלימות חמורה, תוך שימוש בנשק קר וכלי רכב, קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית"** (ר' בש"פ 8105/12 **מדינת ישראל נ' אבו סרחאן** (18.11.12)).

יתרה מכך, למשיבה מיוחסת עבירה של שיבוש מהלכי משפט ובהתחשב גם בדברי הסנגור לפיהם רק במהלך השנה האחרונה היא נסעה לירדן מספר פעמים, לא ניתן לשלול את החשש הממשי להימלטותה מאימת הדין.

עם זאת, גם במקרים חמורים, על בית המשפט לבחון אם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעים שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה.

שירות המבחן בחן את חלופת המעצר המוצעת, את המפקחים המוצעים ואת האפשרות להורות על מעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני והתרשם, כאמור, כי אין במערך הפיקוח האנושי שהוצע כדי להוות גורם סמכותי, אפקטיבי ומפחית סיכון כלפי המשיבה.

אכן, בית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, אך עורכי התסקיר הם אנשי מקצוע מיומנים שלהם מומחיות בבחינת התנהגותו של הנאשם המובא בפניהם, סביבתו, משפחתו והאינטראקציה ביניהם ויש לתת לעמדתם משקל משמעותי. על כך נקבע כי:

"...סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל..." (ר' בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל** (15.4.96); ר' עוד: בש"פ 3386/07 **מדינת ישראל נ' אשד** (18.4.07); בש"פ 3286/07 **מדינת ישראל נ' עמר** (16.04.07)).

בנסיבות המקרה שלפניי, לא מצאתי כי קיימים טעמים כבדי משקל, שיש בהם להצדיק סטייה מהמלצותיו הברורות של שירות המבחן. מצבה הרפואי והמשפחתי של המשיבה, כמו גם היותה נעדרת עבר פלילי, לא נעלמו מעיניי. עם זאת, סבורני כי נתונים אלו, לכשעצמם, אינם עולים כדי טעמים כבדי משקל, כדי כך שיצדיקו סטייה מהמלצתו הנחרצת והמקצועית של שירות המבחן.

שירות המבחן נדרש להגשת שני תסקירים בעניינה של המשיבה ובשניהם הובאה המלצה שלילית בנוגע לשחרורה לחלופת המעצר בפיקוח אנושי ואלקטרוני. שירות המבחן התרשם כי המפקח המוצע לא יהווה דמות סמכותית שיש בה כדי לאכוף את תנאי המעצר ברמת היעילות הנדרשת. כנזכר, הוא התקשה להתייחס לבעייתיות במצבה של המשיבה ולצורך בהצבת גבולות עבודה; הוא תיאר עמדה המזדהה עם המשיבה לפיה היא קרבן של התנהלותו הבעייתית של בנם הבכור; הקשר בינו לבין המשיבה מאופיין בחוסר יציבות, בתלות ובמחויבות הדדית העלולה להקשות על הצבת גבולות עבור המשיבה, כמו גם על דיווח במקרה של הפרות; הוא התייחס לתפקיד הפיקוח באופן טכני וזוהה כי הוא איננו ערוך לזיהוי מצבי סיכון או קשיים אפשריים. כמו כן, הובהר כי ההשלכות הצפויות של תנאי המעצר לאורך זמן בהיותו אב לילדים קטנים ונוכח הקשר הבלתי יציב עם המשיבה, עלול להוות גורם מגביר סיכון.

התרשמות שירות המבחן, לאחר בחינה מעמיקה מטעמו, עדיפה בעיני על פני הרושם שביקש מר י ליצור לפרוטוקול הדיון והתרשמות זו נותרה בעינה גם לאחר שהפניתי את שימת לב שירות המבחן לדברים שמסר לפרוטוקול הדיון.

בנסיבות אלו, לא ראיתי לנכון להרחיב אשר לטענות הצדדים בנוגע למניעה טכנית למעצר בפיקוח אלקטרוני עקב קיומו של שעון חשמל מסוג "טוקמן", להבדיל מחיבור ישיר. הלכה ידועה היא כי הפיקוח האלקטרוני נועד לעבות ולחזק את מערך הפיקוח האנושי בבחינת "כותפות הנוספות לחגורה" ולא להוות מערך פיקוח בפני עצמו (ר' בש"פ 5772/10 קמ נ' מדינת ישראל (9.8.10)). על כך נקבע כי:

"הפיקוח האלקטרוני הוא לא חזות הכל, ולרוב הוא אינו אלא רכיב משלים בחלופת מעצר למפקחים אנושיים שהם העיקר" (ר' בש"פ 4021/16 מדינת ישראל נ' פלוני (9.6.2016)).

במסגרת בחינת האפשרות להורות על חלופת מעצר, יש לבחון אם יש בחלופה המוצעת כדי לאיין באופן ניכר, הגם אם אינו מוחלט, את המסוכנות הנשקפת מן המשיבה (ר' בש"פ 4513/16 דומראני ואח' נ' מדינת ישראל (22.6.2016); בש"פ 6927/09 פלוני נ' מדינת ישראל (7.9.09)). ניתן לאבחן את האסמכתאות אליהן הפנה ב"כ המשיבה מענייננו. בבש"פ 7206/10 מדינת ישראל נ' אגרונוב (24.10.10), נקבע כי במקרים חריגים ביותר, יסתפק בית המשפט בפיקוח אלקטרוני, ללא פיקוח אנושי נלווה. באותו מקרה, דובר בנאשם ששהה במעצר ממש במשך תשעה חודשים, בעוד ששותפו לכתב האישום, אשר נטל חלק חמור יותר בעבירות שיוחסו להם, שוחרר זה מכבר בתנאים מגבילים ואף הותר לו לשהות מספר שעות ביום מחוץ לביתו ובפיקוח. סבורני כי לא ניתן ללמוד גזירה שווה ממקרה זה לעניינה של המשיבה. במקרה הנדון, המשיבה אינה עצורה זמן כה רב, היא נסעה לירדן מספר רב של פעמים בשנה האחרונה בלבד ותסקיר שירות המבחן אינו מגלה המלצות חיוביות בעניינה, שיש בהן כדי לייחס לה אמון ברמה הגבוהה הנדרשת לשם הותרתה במעצר בית בפיקוח אלקטרוני בלבד.

ב"כ המשיבה הוסיף והפנה לבש"פ 6003/12 ולבש"פ 11559/04 וטען כי בהחלטות אלו נקבע שאין לצפות מחלופת מעצר ליתן מענה מוחלט למסוכנות הנשקפת מנאשם, אלא מענה יחסי המבטיח את שלום הציבור במידה סבירה. אכן וכנזכר, חלופת מעצר נועדה ליצור רמה סבירה של ביטחון בהשגת מטרות המעצר, להבדיל מוודאות מוחלטת להשגתן. עם זאת, על חלופת המעצר להקהות את עילת המעצר ולהציג התכנות להקטנה משמעותית של התממשות הסיכון הנשקף מהנאשם, באופן המאזן בין אינטרס ההגנה על שלום הציבור ותקינותו של ההליך השיפוטי, לבין שיקולי ההגנה על חירותו האישית. יפים בהקשר זה דברי כב' הש' עמית בבש"פ 1911/11 רווה נ' מדינת ישראל (22.3.11), בזו הלשון:

"חלופת המעצר נדרשת להפחית ולהקהות במידה רבה את עילת המעצר (מסוכנות או חשש לשיבוש הליכי משפט) אך אין מדובר בחלופה "הרמטית" כמעצר מאחורי סורג ובריה, "סיכון קיים לעולם, אך השאלה היא מה מידת ההסתברות להתממשות הסיכון" ... (ר' עוד: בש"פ 2006/10 מדינת ישראל נ' פלוני (15.3.10)).

בנסיבות המקרה הנדון, נוכח התרשמותו של שירות המבחן ממערך הפיקוח המוצע וממאפייני המשיבה עצמה, התקשיתי לייחס למפקח המוצע את היכולת להפחית את הסיכון הנשקף מהמשיבה לביטחון הציבור ולתקינות ההליך המשפטי ברמה הנדרשת. בהינתן המלצתו השלילית החוזרת ונשנית של שירות המבחן, אין מלפני טעמים כבדי משקל המאפשרים סטייה מהמלצות אלו.

סיכומי של דבר, נוכח הקשיים בחלופת המעצר המוצעת, לא ראיתי לנכון להורות על מעצר המשיבה בתנאי פיקוח

אלקטרוני, או על שחרורה למעצר בית בפיקוח אנושי. ככל שיעלה בידי המשיבה להציג חלופה ראויה, תעתור בבקשה מתאימה והחלופה שתוצע תיבחן לגופה.

מכל המקובץ, אני מורה על מעצר המשיבה עד לתום ההליכים, תוך שמירת זכותה לעתור בבקשה לעיון חוזר.

ניתן היום, 01 בנובמבר 2016, במעמד הצדדים.